

474 Lib. VI. de Martyr. præmio

Concludit. *Misericordia tua subsequetur me omnibus diebus vita mea: & ut inhabitem in domo Domini in longitudinem dierum. Sic capio illud, ut inhabitem, id est, usque dum habitem; id est, usque me excipias in emeritorum collegio, & requie, quod ad milites tuos excipiendo in tua propria regia confitusti, ne longè essent à te, qui belli tempore tibi adfuerunt. Similiter Psal. 67, cum eodem ad colonias emeritorum militum intuitu, cecinist: Exurgat Deus, & dissipentur inimici ejus. Deum ipsum alloquitur, & adesse sibi precatur belli ducem, & agminis Imperatorem. Et iusti epulentes, & exultent in conspectu Domini mors Sanctorum ejus. Hieron. & August. legunt gloria. Hebraicè pretiosa, honorabilis, honorifica, rara, chara, grata, gloria; imo etiam magnitudinem significat, honorem, & gloriam.*

Unde de Martyribus scribit S. Hieron. Epif. S. Hieron. 150. ad Ebidem supplicis suis coronantur, & S. Chrysost. hom. 8. de laud. S. Paul. Livoribus, quos ei verbena sapientia inferebant, quasi quibusdam gloriantur coronis. Et S. Ambros. lib. de fide resurrectionis, Ipsi mors Martyrum præmium vita est.

C A P U T I X.

Celebratur duplex Martyrum resurrectione gloria: tum mystica ante diem judicii, tum etiam propria.

1642 **T**ametsi à nonnullis caput Isaiae 26. de cælesti Beatorum Ecclesia endetur; per placet tamen Sancti Cyrilli mens, cui non pani adhærent, rem explicans S. Cyril. de militante Ecclesia. Planè itaque illius capituli vaticinium impenditur in gratias Deo agendas pro præstantissimo facinore, quo idolatriam devastavit, Ecclesiam fundavit, subiectis sibi nationibus quantumvis barbaris. Unde à vers. 19. Justos adhortatur, ut alacriter mortem, ac durauæque sustincent duplii resurrectionis objectu, & incentivo. Rem accuratè expendo discutiens Isaia verba. Vivent mortui, interficti mei resurgent. Ex Isaiae 26. pergescimini, & laudate qui habitatis in pulvere, quia ros lucis ros tuus, & terram gigantum detrahebas in ruinam. Tria hic expendo. Primum quid mortuorum, & interfectorum nomine debeat intelligi. Secundum de qua vivificatione, & resurrectione sit sermo. Tertium quis nam ille lucis ros ad vivificationem, & resurrectionem.

1643 Atque in primis statuo, extra dubium mihi esse, mortuos, & interfectorum appellari hic fidei Martyres: quasi Ecclesia Christiana Christum alloquatur, eique dicat; hi, Domine, Martyres, qui sunt mortui tui, & interficti mei, resurgent. Ita communiter interpres, duce S. Hieronymo, & faveente contextu vers. 20. & 21. Unde idem Hierony. mortui tui, explicat, interficti propter te, vel in gratiam tui; atque de his mortuis Apoc. 14. 13. Beati mortui, qui in Apo. 14. 13. Domino moriuntur, id est, propter Dominum, vel etiam, in Domino, erit in lege Domini, vel propter legem Domini, ut in Moyse 1. Corinth. 10. 2. proinde est, atque in lege Moysis: & in Christo ad Galatas 5. 6. idem est, atque in lege Christi. Pro interficti mei, subest ad Gala. Hebraicè Nebula, id est, corpus exangue, & sanguine, cadaver. Unde multi transferunt, corpus meum, seu cadaver meum resurget: Quæ verba eti ad omnes Christi fideles possint transferri (omnes quippe sunt unum illius. Christi corpus, ad Roman. 12. 5.) adhuc ad Roman. 12. 6. tamen est contextui opportunitas, verba 12. 6. speciatim capi de fidei Martyribus, quorum corpora pro Christo vulnerata excarnificataque

Mortui, &
interficti
Christi.
Martyres.

S. Hieron.

Joseph.

Adrico.

I. Para. 11.

10.

Isai. 25. 3.

Gloriosa
Martyrum
mors, gloria
eo. eximia
consecuta.

Ps. 67.

Inscriptio
an
res fu
ri Ma
& Ch
ni.

Duo
rum
Chr
com
tium

Nu.

Rup.

S.

In via, & in Patria. Cap. IX.

475

taque unum Christi corpus mysticum constituant, cuius ipse caput est, ita corpori bene adaptatum per fidem, & charitatem, ut Christi vulnera mirificè conuent Martyrum vulneribus, passio passionis, crux cruci, mors mortis, & probra probris. Quia de causa Martyres appellantur non simera S. Aug. conci. 9. in Psal. 118. *Christi corpora.*

Quod rectissime ajebat Paulus ad Colos. 1. 24. *Adimpleo ea, quæ definit passionem Christi in carne mea pro corpore ejus, quod est Ecclesia.* Corpus Christi vocat Ecclesiam fidelium, Martyrum signatum, in quibus Christus adhuc patitur pro sua passionis complemento; ad quod spectat, ut corpus, id est, Martyres patientur ad sui capitum similitudinem. Accipe doctoris egregii Claudi Guillaldi interpretationem ad ea ipsa verba: *Adimpleo ea, quæ definit passionem Christi, &c. Christus passus est, & omnes Sancti patientur mutatione Christi, & certum est nondum esse passus Sanctos, qui passuri sunt, scit nondum passus erat Paulus, quando adhuc passurus erat, hoc ergo adhuc deest, quod nondum factum est, & fieri oportet. Sint autem afflictiones Christi.* Estque hæc interpretatio Sancti Cypriani lib. de duplice martyrio post initium, ubi latè probat Martyres esse, qui supplerunt quod Christi passionibus dererat. Hac de causa Christus appellatur caput præsertim Martyrum à S. Guill.

S. Cypri.

S. August.

Pius PP.

Apoc. 6.

Martyres
Christi similes, & propinquai.

Matt. 8. 22.

Genes. 24.

Duplex re-
surrectio &
mystica,
& propria.
P. Alcas.

De mystica
Martyrum
resurrec-
tione.

Quas tibi devoti juvenes pro patre renato
Summe ducunt grates, aut quæ pia vota re-
pendent?

Sanè durante Diocletiani, Neronis, & aliorum persecutione, Martyres quasi exiles augebantur ab hominum memoria: erat enim hoc Martyrum exilium mors quedam; nam ut notat Martianus in legem exilium, ff. de Martiano interdictis, & relegatis, exilium est pena iudicii capitalis. Ab hac morte resurgent Martires per cultum, & veneracionem. Quam nasciuntur mysticæ resurrectionem mirè commen- per cultum dat Sanctus Ambrosius Epif. 85. ad foro eis exhibiti, rem suam, ubi de inventione SS. Gervasio, & mirabilia Prothasii Martyrum: premens quippe illud que operantur. Psalm. 18. Dies diei eruat verbum, & nox Ps. 18. nocti indicat scientiam; sic fatur: Dies diei S. Ambr. eruat verbum, anima anima, vita vita, resurrectione resurrectioni. Et nos nocti indicat scientiam, hoc est, caro carni, quorum passio veram fidei scientiam omnibus indicavit. Bonæ noctes, noctes lucidae, quæ habent stellas: Non immerito plerique hanc Martyrum resurrectionem appellant. Videro tamen utrum sibi, an nobis Martyres resurrexerunt. Recenset deinde multa & magna beneficia mortalibus impensa à SS. Martyribus; &

Claudia.

- Ferrisque suis redduntur, & agris Dammati fato populi, virtute renati.

Et illud Papini tertio sylvarum in Hetrusci Papini lacrymis.

Quas tibi devoti juvenes pro patre renato

Summe ducunt grates, aut quæ pia vota re-

pendent?

Sanè durante Diocletiani, Neronis, & alio-

rum persecutione, Martyres quasi exiles a-

ugebantur ab hominum memoria: erat enim

hoc Martyrum exilium mors quedam; nam

ut notat Martianus in legem exilium, ff. de Martiano

interdictis, & relegatis, exilium est pena iudicii capitalis. Ab hac morte resurgent Mar-

Martyres

mysticæ re-

sumptionem.

Quam nasciuntur

mysticæ resurrec-

tione.

commen- per cultum

dat Sanctus Ambrosius Epif. 85. ad foro eis exhibiti,

rem suam, ubi de inventione SS. Gervasio, & mirabilia

Prothasii Martyrum: premens quippe illud que operantur.

Psalm. 18. Dies diei eruat verbum, & nox Ps. 18.

nocti indicat scientiam; sic fatur: Dies diei S. Ambr.

eruat verbum, anima anima, vita vita,

resurrectione resurrectioni.

Et nos nocti indicat

scientiam, hoc est, caro carni, quorum passio

veram fidei scientiam omnibus indicavit.

Bonæ noctes, noctes lucidae, quæ habent stellas:

Non immerito plerique hanc Martyrum

resurrectionem appellant.

Videro tamen utrum

sibi, an nobis Martyres resurrexerunt.

Recenset deinde multa & magna beneficia

mortalibus impensa à SS. Martyribus; &

R. 4 subin-